

УДК 351.7.3.862.4+618.4

Терент'єва Анна Валеріївна

завідувач кафедри державної служби,
управління та навчання за міжнародними проектами
Інституту державного управління у сфері цивільного захисту,
доктор наук з державного управління., професор, с.н.с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД УХВАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

***Анотація.** Досліджуються проблеми інформаційного супроводу ухвалення управлінських рішень в умовах надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Розглядається інформаційний чинник, що впливає на адекватність управлінських рішень у швидкоплинних умовах надзвичайних ситуацій, які вимагають термінового реагування. Пропонується зосередити далішні наукові розвідки на опрацюванні загального регламенту обміну інформацією між службами екстреного реагування для опрацювання управлінських рішень в умовах надзвичайних ситуацій.*

***Ключові слова:** управлінське рішення, інформація, інформаційний супровід, надзвичайна ситуація, реагування, цивільний захист.*

Terentieva A.V. Information support of the decision management in the sphere of civil protection

***Annotation.** The problem of information support of making managerial decisions in the conditions of emergencies of natural and man-made nature is explored. The information factor influencing the adequacy of managerial decisions in fast-moving circumstances of emergency response is considered. It is proposed to focus further scientific investigations on the elaboration of general rules for the exchange of information for the management of decisions in emergencies.*

***Key words:** management decision, information, information support, emergency, response, civil protection.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Проблеми ефективного та адекватного цивільного захисту населення, яке постраждало внаслідок надзвичайних ситуацій (НС), є одним з актуальних завдань системи цивільного захисту, що зумовлені двома причинними чинниками: по-перше, зростанням частоти та комплексності наслідків НС, по-друге, виникненням нових типів НС, зокрема соціально-політичного характеру, що потребує особливого характеру організації процесу ліквідації наслідків НС.

Пошук і порятунок людей при катастрофах і НС з великою кількістю постраждалих (витоки нафти й особливо небезпечних хімічних речовин, непоодинокі випадки терористичних актів) складають 80% від усієї кількості випадків, тому ліквідація їх наслідків відбувається згідно із заздалегідь розробленими принципами й алгоритмами.

Управління в НС полягає в постійному керівництві з боку органу управління та уповноваженого керівника з ліквідації НС залученими силами й засобами та в організації виконання завдань за призначенням з ліквідації НС або її наслідків.

Основними завданнями управління є: підтримання високого рівня морально-психологічного стану особового складу та постійної готовності до дій за призначенням; завчасне планування дій сил; неперервний збір і вивчення даних про обстановку в районі НС; своєчасне ухвалення рішень та доведення їх до підлеглих; організація та забезпечення неперервної взаємодії; організований збір та евакуація населення із зони НС; підготовка сил і засобів до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, пов'язаних із ліквідацією НС; організація ресурсного забезпечення сил і засобів; контроль за своєчасним виконанням заходів і завдань підлеглими та надання їм необхідної допомоги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У попередніх наукових дослідженнях узагальнено та систематизовано теоретичні та методологічні положення, що надають ухваленню рішень характеру науково обґрунтованого процесу, досліджено базові моделі науково обґрунтованого управління в соціальних системах [1], розглянуто питання забезпечення ухвалення органами державного управління обґрунтованого рішення щодо застосування сил і засобів цивільного захисту за рахунок удосконалення інформаційного забезпечення [2; 9], запропоновано науково-методичний апарат вибору

найбільш раціонального рішення на застосування сил і засобів цивільного захисту [21], досліджено критерії оцінювання ефективності функціонування органів державного управління у НС [3], досліджено проблемні питання щодо організації роботи органів управління у НС [4], досліджено послідовність і зміст роботи керівника органу управління у НС, запропоновано модель процесу управління під час реагування на НС [5].

Категорію «Інформаційно-аналітичне забезпечення органів публічної влади» всебічно досліджено [8] та визначено вимоги до управлінської інформації.

Більш докладно функціональну структуру інформаційно-аналітичної системи органу публічної влади запропоновано в роботі [11], де особливо виокремлюється підсистеми збору й подання інформації та аналізу і прогнозування.

Водночас наукового завдання щодо розроблення концептуальних засад інформаційного супроводу ухвалення управлінських рішень у сфері цивільного захисту, зокрема для реагування на НС, не вирішувалося.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Вивчення наявних наукових досліджень проблематики інформаційного супроводу ухвалення управлінських рішень у сфері цивільного захисту підтверджує наявність розрізнених досліджень, зосереджених на вивченні окремих аспектів реагування на НС. Наразі відсутнє комплексне дослідження, у якому було пов'язано потребу отримання адекватної своєчасної управлінської інформації безпосередньо із зони НС та специфіки функціонування інформаційно-аналітичних систем у сфері цивільного захисту. Вищевикладене зумовило актуальність цієї публікації.

Формулювання цілей статті. Нашу увагу зосереджено на всебічному вивченні проблеми інформаційного супроводу ухвалення управлінських рішень у сфері цивільного захисту, визначенні їх специфіки та шляхів удосконалення для поліпшення реагування на НС.

Виклад основного матеріалу. Ризики виникнення НС природного й техногенного характеру є чинником, що визначає якість життя в регіонах будь-якої країни. Водночас, для України ці ризики є достатньо високими, що зумовлює нагальну потребу докладного опрацювання організаційно-управлінських підходів до вирішення цієї комплексної проблеми. Усе вищевикладене зумовлює визнання того, що традиційні підходи до управління ліквідацією комплексних наслідків НС, як доводить досвід їх застосування, часто призводять до незадовільних результатів. Також серйозною проблемою організації ефективного управління за умов НС є реальне ускладнення або відсутність координації дій офіційних урядових, відомчих і неурядових органів. Традиційні підходи до управління НС, як доводить досвід їх застосування [12], часто призводять до незадовільних результатів.

Зменшення часу на розроблення, ухвалення та реалізацію управлінських рішень, зростання невизначеності та ризику, потреба залучення з резервів додаткових ресурсів, наявність різних режимів функціонування системи державного управління в умовах НС свідчать про те, що державне управління в цій сфері має певні особливості [12]. Їх урахування в діяльності органів державного управління в умовах НС дасть можливість зменшити вірогідність ухвалення неадекватних управлінських рішень, сприятиме економії ресурсів та часу на ліквідацію наслідків НС, зменшенню збитків.

За традицією вважають, що дії за умов криз і НС – це прерогатива органів виконавчої влади. Водночас останнім часом експерти [12; 26] схильні визнавати

той факт, що завдання забезпечення готовності до дій за відповідних умов поширюються на всі органи державної влади без винятку, а також недержавні організації та інституції. Умовою адекватного схвалення цього положення є чітке розуміння природи кризових ситуацій та НС з погляду функцій і завдань державного управління.

У науковій літературі зустрічається як розширене, так і вузьке розуміння процесу ухвалення рішень в управлінні [23]. У розширеному розумінні ухвалення рішень ототожнюється з усім процесом управління. Розширене розуміння охоплює не тільки процес ухвалення рішень, але і його виконання та контроль результатів його реалізації. Проте це не відповідає уявленню, що кінцевим результатом ухвалення рішення є саме рішення.

У вузькому розумінні ухвалення рішень розглядається лише як вибір кращого рішення із численних альтернатив. У процесі аналізу вузького розуміння потрібно враховувати, що альтернативні варіанти не виникають самі собою [14]. Процес ухвалення рішень складається не тільки з вибору кращого варіанта, але й з пошуку альтернатив, установлення критеріїв оцінювання, вибору способу оцінювання альтернатив тощо.

Зважаючи на це, можна запропонувати таке визначення категорії «ухвалення управлінського рішення»: ухвалення рішення – це процес, що починається з констатації виникнення проблемної ситуації та завершується вибором рішення, тобто вибором дії, яка спрямована на усунення проблемної ситуації [22].

Чинниками, що впливають на ліквідацію НС, можна назвати політичні, економічні, інституціональні, соціо-гуманітарні, психологічні, технологічні, інформаційні, організаційні, просторово-часові [24; 25].

Тобто інформаційний чинник передбачає застосування сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій для супроводу ухвалення управлінських рішень, отримання своєчасної та адекватної інформації про наслідки НС та обстановку в зоні НС, технології OLAP-аналізу та просторового аналізу засобами ГІС-технологій при визначенні зони НС, автоматизовані системи контролю стану гідроспоруд та АЕС [26].

Оцінювання ситуації передбачає збір інформації про конкретну кризову ситуацію або НС і встановлення надійності джерел. Цей крок дозволяє оцінити масштаб проблеми та встановити структуру ухвалення рішень, до кола чия відповідальність належить ця проблема. Відповідна структура своєю чергою ухвалює рішення про введення в дію планів оперативних заходів і комунікацій, якщо буде вважати це за потрібне.

Для ефективного функціонування системи запобігання та реагування на НС природного й техногенного характеру потрібна своєчасна, неперервна, повна та достовірна інформація, без якої важко оцінити обстановку, можливості сил і засобів служб, призначених для запобігання та ліквідації НС, координувати їх зусилля.

Базовим ресурсом для здійснення управлінської діяльності, зокрема опрацювання управлінських рішень, є адекватна інформація про НС як власне подію та її характеристики. Саме на цій інформації ґрунтуються такі заходи щодо здійснення управлінських функцій: оцінювання обстановки в зоні НС, ухвалення управлінського рішення, планування дій, організація взаємодії та кризових комунікацій, постановка завдань до виконання та здійснення контролю ухвалених управлінських рішень.

Проблема актуальності та адекватності інформації, що характеризує обстановку в зоні НС, багато в чому залежить від часового й людського

чинника, що може значно ускладнити ухвалення правильного управлінського рішення у мовах НС [26].

Слід зауважити, що інформація у сфері захисту населення й територій від НС техногенного й природного характеру, діяльність центральних та місцевих органів виконавчої влади, виконавчих органів рад у цій сфері є гласною і відкритою, якщо інше не передбачено законом.

З метою інформаційно-аналітичного забезпечення процесів підготовки, ухвалення та контролю виконання рішень з питань НС створена в масштабах держави Урядова інформаційно-аналітична система з питань НС (УІАС НС), основним призначенням якої є забезпечення Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади достовірною інформацією щодо екологічної безпеки, чинників ризику виникнення НС, а при виникненні НС – про її наслідки, хід робіт з ліквідації наслідків НС [20].

Організаційну структуру УІАС НС створено відповідно до структури всіх постійно діючих державних інформаційних систем у разі виникнення НС техногенного та природного характеру, вона забезпечується через координацію функціонування функціональних та територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту.

Питання інформаційного забезпечення ліквідації наслідків НС природного й техногенного характеру можна розподілити на два напрямки: перший – інформаційне забезпечення органів місцевої влади постраждалої території під час проведення аварійно-рятувальних і гуманітарних операцій; другий – інформаційне забезпечення мобільних рятувальних і медичних формувань, що працюють у локальних районах постраждалої території [12, 20, 26].

В окресленні питань інформаційного забезпечення органів місцевої влади постраждалої території аналіз наукової інформації та власного досвіду [6; 7; 12; 13; 15; 18; 20; 26; 27] дозволив виокремити такі вкрай важливі моменти:

1. Первинна інформація про подію (де, що, коли сталося).
2. Характеристика самої події (НС природного або техногенного характеру, характеристика постраждалої території (економіко-географічна, соціально-демографічна), характер і структура людських втрат і руйнувань).
3. Ресурси і спроможність постраждалої території щодо подолання наслідків НС.
4. Потреби в зовнішній допомозі (характер, обсяг, тривалість).
5. Відновлення закладів системи охорони здоров'я і соціального забезпечення, здатність надавати допомогу постраждалим.

Відповідно до статті 73 Кодексу цивільного захисту [10] у разі виникнення НС відповідні центри управління в НС безпосередньо взаємодіють зі штабом з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації в разі його утворення і забезпечують його роботу. Розпорядження і вказівки керівника робіт з ліквідації наслідків НС для персоналу таких центрів управління в НС обов'язкові для виконання. У разі виникнення НС до роботи центрів управління в надзвичайних ситуаціях залучаються представники зацікавлених органів державної влади.

Наказ ДСНС України від 30.10.2013 № 665 «Про організацію роботи державного центру управління в надзвичайних ситуаціях» [16] регламентує функціонування Державного центру управління в НС (Центру), що є спеціально обладнаним і оснащеним технічними засобами основним пунктом управління ДСНС України, з якого у режимах функціонування єдиної державної системи цивільного захисту (у повсякденному, підвищеної готовності, НС і надзвичайного стану) здійснюється управління та координація дій органів

управління і сил цивільного захисту, залучених до ліквідації небезпечних подій та наслідків НС, організовується взаємодія з центральними й місцевими органами влади та органами управління в НС інших держав.

Відповідно до наказу МВС України від 04.05.2016 № 356 [17] для управління в режимі повсякденного функціонування суб'єктами забезпечення цивільного захисту, координації дій органів управління та сил цивільного захисту, здійснення цілодобового чергування та забезпечення функціонування системи збору, оброблення, узагальнення та аналізу інформації про обстановку в районах НС у системі ДСНС функціонують: на державному рівні – Державний центр управління в НС; на регіональному рівні – центри управління в НС.

Наразі можна стверджувати про дальше вдосконалення систем інформаційного супроводу ухвалення управлінських рішень у сфері цивільного захисту, а також зазначити на нагальній потребі використання сучасних засобів комп'ютерної техніки та інформаційно-комунікаційних мереж для задоволення попиту на своєчасну та адекватну інформацію про обстановку в зоні НС і стан реагування.

Висновки з даного дослідження. Життєво важливими є процеси ухвалення управлінського рішення у НС, наприклад при виникненні пожеж, катастрофах, стихійних лихах, коли йдеться не лише про оптимальне використання матеріальних та фінансових ресурсів, а насамперед про життя людей.

Зменшення часу на розроблення, ухвалення та реалізацію управлінських рішень, зростання невизначеності та ризику, потреба залучення з резервів додаткових ресурсів, наявність різних режимів функціонування системи державного управління в умовах НС свідчать про те, що державне управління в цій сфері має певні особливості. Їх урахування в діяльності органів державного

управління в умовах НС дасть можливість зменшити вірогідність ухвалення неадекватних управлінських рішень, сприятиме економії ресурсів і часу на ліквідацію наслідків НС, зменшенню людських втрат і збитків.

Слід зазначити, що проведення оцінювання якості запропонованих управлінських рішень потрібно здійснювати, спираючись на інформаційно-аналітичне забезпечення, що передбачає збирання та оброблення оперативних даних із зони НС, та попереднє розроблення варіантів управлінських рішень із використанням математичного моделювання.

Звісно, досягнення найкращих результатів у процесі опрацювання управлінських рішень з ліквідації наслідків НС можливе лише за умови поєднання методів, які визначаються рівнем проблеми та характером завдань, що потребують вирішення.

Підсумовуючи слід зазначити, що опрацювання управлінських рішень у процесі ліквідації наслідків НС, зокрема медико-санітарних як найбільш важких і важливих, потребує вдосконалення не тільки завдяки використанню сучасних інформаційних технологій і потужного математичного апарату, а особливо – аналізу вітчизняного досвіду ліквідації НС та створенню оперативних планів реагування на виникнення НС на всіх рівнях системи державного управління, що є складовими інформаційного супроводу.

Перспективи подальших розвідок. Питання узгодженості обміну потрібною інформацією для ухвалення управлінських рішень в умовах реагування на НС і визначення регламенту взаємного обміну цією інформацією стануть метою дальших наукових розвідок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бакуменко В.Д. Ухвалення рішень в державному управлінні: Навчальний посібник [у 2 ч.] / В. Д. Бакуменко // Ч. 1. Теоретико-методологічні засади. – К.: ВПЦ АМУ, 2010. – С. 107 – 113.
2. Барило О. Г. Зарубіжний досвід створення інформаційно-аналітичної системи цивільного захисту / О. Г. Барило // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. – 2017. – Вип. 2. – С. 387 – 395.
3. Барило О. Г. Проблемні питання нормативно-правового забезпечення функціонування системи управління цивільного захисту / О. Г. Барило // Аспекти публічного управління. – 2017. – Т. 5.– № 11. – С. 83 – 93.
4. Барило О. Г. Послідовність роботи органів державного управління у надзвичайних ситуаціях / О. Г. Барило, В. П. Квашук, С. П. Потеряйко, В. А. Шойко // Мат. 14 Всеукр. наук.-практ. конф. рятувальників, 26–27 вер. 2012 р.: тези доп. – К., 2012. – С. 110 – 114.
5. Барило О. Г. Удосконалення процесу управління у надзвичайних ситуаціях / О. Г. Барило, С. П. Потеряйко, В. О.Тищенко // Науковий вісник АМУ: збірник наукових праць. – 2013. – Вип. 2. – С. 119-124.
6. Виживання в умовах надзвичайних ситуацій / Волянський П. Б., Барило О. Г., Гур'єв С. О., Долгий М. Л., Євсюков О. П., Іскра Н. І., Михайлов В. М., Потеряйко С. П., Терент'єва А. В. Х.: ФОП Панов А.М., 2016. – 189 с.
7. Волянський П. Б. Державне управління медичним захистом населення від наслідків надзвичайних ситуацій в Україні: становлення і розвиток. – К.: «Українська технологічна група», 2013. – 360с.
8. Ганцюк Т. Д. Інформаційне аналітичне забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні: джерелознавчий аналіз дискурсійного поля // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2018. – № 8. – http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/8_2018/102.pdf
9. Інформація як складова системи державного управління у надзвичайних ситуаціях / О. Г. Барило // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 2. – С. 76 – 78.
10. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5403-17/print1510307524878925>
11. Котковський В. Інформаційно-аналітичне забезпечення ухвалення управлінських рішень у діяльності органів державної влади // Теорія та практика державного управління. – 2015. – Вип. 4. – С. 1132 – 138.
12. Кризовий менеджмент та принципи управління ризиками в процесі ліквідації надзвичайних ситуацій / С. О. Гур'єв, А. В. Терент'єва, П. Б. Волянський / А. В. Терент'єва. – К., 2008. – 148 с.
13. Кукуруз Я. С., Терент'єва А. В. Питання інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності Державної служби медицини катастроф з ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій // Мат. наук.-практ. конф. «Актуальні питання теорії і практики медицини катастроф і медичного забезпечення Збройних Сил України на сучасному етапі». – Тернопіль. – 2006. – С. 48 – 50.
14. Ларичев О. И. Теория и методы принятия решений: Учеб. – М.: Логос, 2000. – 296 с.
15. Медичний та біологічний захист за умов надзвичайних ситуацій / Близнюк М. Д., Волянський П. Б., Гафарова М. Т., Гур'єв С. О., Долгий М. Л., Іскра Н. І., Крилюк В. О., Кузьмін В. Ю., Матяш В. І., Сацик С. П., Терент'єва А. В. – Х.: ФОП Панов А.М., 2016. – 324 с.

16. Наказ ДСНС України від 30.10.2013 № 665 «Про організацію роботи державного центру управління в надзвичайних ситуаціях». – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0665388-13>
17. Наказ МВС України від 04.05.2016 № 356 «Про затвердження Положення про підсистему реагування на надзвичайні ситуації, проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт єдиної державної системи цивільного захисту». – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0792-16>
18. Наукові засади організації медичної допомоги постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій природного характеру (принципи організації та координація гуманітарної допомоги) / Волянський П. Б., Гур'єв С. О., Терент'єва А. В. та інш. – Київ, 2013. – 304 с.
19. Організація роботи інформаційно-аналітичної системи МОЗ України з питань надзвичайних ситуацій. Практ. пос. / під заг. ред. В. О. Волошина // МОЗ України, УНПЦ ЕМД та МК, КМАПО ім. П. Л. Шупика. – К., 2002. – 102 с.
20. Організація та управління процесом надання медичної допомоги постраждалим внаслідок землетрусів / С. О. Гур'єв, П. Б. Волянський, А. В. Терент'єва, С. П. Сацик та ін. – Переяслав-Хмельницький: "СКД", 2008. – 188 с.
21. Підхід до вибору альтернативного рішення органами державного управління у надзвичайних ситуаціях / О. Г. Барило, С. П. Потеряйко, В. О. Тищенко // Економіка та держава. – 2011. – № 2. – С. 124 – 126.
22. Реагування на надзвичайні ситуації: Навч. посібник. – К.: Вид-во «Бланк-Прес», 2014. – 206 с.
23. Сорока К. О. Основи теорії систем і системного аналізу: Навч. посіб. – Харків: ХНАМГ, 2004. – 291с.
24. Терент'єва А. В. Аналіз чинників впливу на адекватність управлінських заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 4. – С. 100-103.
25. Терент'єва А. В. Управління надзвичайними ситуаціями з елементами кризового менеджменту // Електронне наукове фахове видання «Державне управління: удосконалення та розвиток». – 2015. – № 9. – <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=881>
26. Терент'єва, А. В. Управління надзвичайними ситуаціями : монографія. – К.: Доктор Медіа, 2009. – 332 с.
27. Управління комплексним процесом подолання наслідків катастрофічних повеней : монографія / С. О. Гур'єв, П. Б. Волянський, С. М. Миронець, Г. Г. Рошін, А. В. Терент'єва, С. М. Волошин. – К. : [б. в.], 2009. – 290 с.

Statement of the problem. Problems of effective and adequate civil protection of the population suffered as a result of emergencies are one of the most urgent tasks of the civil protection system due to two causative factors: firstly, the increase in the frequency and complexity of the consequences of emergency, and secondly, the emergence of new types of emergency , in particular, the socio-political character,

which requires a special nature of the organization of the process of liquidation of consequences of the emergency.

Urgency. Search and rescue of people at disasters and emergencies with a large number of victims (oil spills and especially dangerous chemicals, incidental cases of terrorist acts) make up 80% of all cases, therefore the elimination of their consequences takes place in accordance with pre-developed principles and algorithms.

The purpose of the article and the task. Attention is focused on the comprehensive study of the problem of information support for making managerial decisions in the field of civil protection, identifying specifics and ways of improvement for improving the response to the emergency.

Summary. The risks of natural and man-made emergencies are a factor determining the quality of life in regions of any country. Unfortunately, for Ukraine, these risks are high enough, which predetermines the urgent need for a detailed elaboration of organizational and managerial approaches to solving this complex problem. All of the above leads to the recognition that traditional approaches to managing the overcoming of the complex consequences of the emergency, as proved by the experience of their application, often lead to unsatisfactory results. Also, the serious problem of the organization of effective management under the conditions of the emergency is a real complication or lack of coordination of actions of official governmental, departmental and non-governmental bodies.

The factors influencing the liquidation of the emergency include the following: political, economic, institutional, socio-humanitarian, psychological, technological, informational, organizational, spatial-temporal.

That is, the information factor is the use of modern information and telecommunication technologies to support the adoption of management decisions, to receive timely and adequate information on the consequences of the emergency and

the situation in the zone of the emergency, the technology of OLAP analysis and spatial analysis by means of GIS technologies in determining the zone of the emergency, automated control systems.

The basic resource for managing activities, in particular the development of managerial decisions, is adequate information about the emergency as its own event, its characteristics. It is on this information that the following measures are based on the implementation of management functions: assessment of the situation in the emergency zone, management decision making, planning of actions, organization of interaction and crisis communications, setting tasks for implementation and control of the management decisions taken.

The problem of the relevance and adequacy of information characterizing the situation in the emergency zone is depends to a large extent on the time and human factors, which can greatly complicate the adoption of the correct management decision in the languages of the emergency.

It should be noted that the information on protection of population and territories from the emergency of man-made and natural nature, the activities of central and local executive authorities, executive bodies of councils in this area are vague and open, unless otherwise provided by law.

At present, it can be argued about further improvement of information support systems for the adoption of management decisions in the sphere of civil protection, as well as the urgent need to use modern means of computer equipment and information and communication networks to meet the demand for timely and adequate information on the situation in the emergency zone and state reaction.

Conclusions and final results. The processes of making a management decision in the emergency are vital, for example, in the event of fires, catastrophes, natural disasters, where it is not just about the optimal use of material and financial

resources, but first of all about people's lives.

To conclude, it should be noted that the elaboration of management decisions in the process of elimination of the consequences of the emergency, in particular health care, as the most difficult and important, needs to be improved not only due to the use of modern information technologies and powerful mathematical apparatus, and especially the analysis of domestic experience of liquidation of the emergency and the establishment of operational plans. responding to the emergence of the emergency at all levels of the public administration system.